

Đề khai thác hiệu quả tiềm năng du lịch ở đảo Phú Quốc

NGUYỄN HỮU PHÚC*

Với nguồn tài nguyên du lịch đa dạng, độc đáo, Phú Quốc (Kiên Giang) đã được ví như đảo Ngọc. Nhờ có những chính sách đầu tư, phát triển đúng hướng, đảo Phú Quốc đã trỗi dậy mạnh mẽ trở thành điểm sáng về du lịch trong nước, khu vực và thế giới. Năm 2016, Phú Quốc được lựa chọn là hạt nhân tổ chức Năm Du lịch Quốc gia cũng là cơ hội lớn để đảo Ngọc tiếp tục bứt phá trên hành trình chinh phục giấc mơ trở thành thiên đường du lịch Đông Nam Á.

NHỮNG KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

Bên cạnh những bãi biển cát trắng trải dài, những dãy rừng nguyên sinh trùng điệp, những sản vật phong phú nổi tiếng (nước mắm, hồ tiêu, điều, ngọc trai...), những giai thoại dân gian huyền bí... vốn là tiềm năng dồi dào để phát triển du lịch, Phú Quốc còn được ban tặng những lợi thế về tự nhiên không nơi nào có được. Nằm gọn trong vịnh Thái Lan, Phú Quốc là hòn đảo lớn nhất và duy nhất của Việt Nam không phải gánh chịu ảnh hưởng từ bão. Đây là yếu tố vô cùng thuận lợi giúp đảo Ngọc có thể khai thác du lịch quanh năm.

Tuy diện tích tương đối nhỏ (chỉ khoảng gần 600 km²), nhưng việc sở hữu đường bờ biển dài tới 150 km cũng là thế mạnh giúp Phú Quốc khai thác tối đa dịch vụ du lịch khắp đảo. Bên cạnh đó, đây còn là hòn đảo nằm trên tuyến đường biển quan trọng phía Nam Việt Nam, dễ dàng kết nối với các thị trường du lịch trọng điểm trong khu vực, như: Campuchia, Thái Lan, mở ra hướng tiếp cận tổng thể vùng thuận lợi với du khách. Năm 2006, Khu dự trữ sinh quyển ven biển và biển đảo Kiên Giang, bao gồm cả huyện Phú Quốc đã được UNESCO công nhận là Khu dự trữ sinh quyển thế giới đã khiến hòn đảo này dần trở thành cái tên quen thuộc trên bản đồ du lịch quốc tế. Những yếu tố thuận lợi có một không hai, cộng với vẻ đẹp hoang sơ, thuần khiết nơi đây đã biến Phú Quốc trở thành lựa chọn số một cho những du khách ưa du lịch sinh thái, biển đảo và khám phá kết hợp nghỉ dưỡng.

Nhằm tận dụng, phát huy tối đa những lợi thế đó, Đảng và Nhà nước ta đã kịp thời đề ra những chính sách phù hợp. Ngày 05/10/2004, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 178/2004/QĐ-TTg về việc

phê duyệt “Đề án phát triển tổng thể đảo Phú Quốc, tỉnh Kiên Giang đến năm 2010 và tầm nhìn đến năm 2020” nhằm phát triển Phú Quốc trở thành trung tâm du lịch, nghỉ dưỡng, giao thương quốc tế lớn, hiện đại của toàn khu vực Đồng bằng sông Cửu Long.

Đến ngày 11/05/2010, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 633/QĐ-TTg nhằm điều chỉnh Quy hoạch chung xây dựng đảo Phú Quốc, tỉnh Kiên Giang đến năm 2030 với mục tiêu phát triển thành khu kinh tế biển - trung tâm du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, giải trí cao cấp tầm cỡ quốc gia, khu vực và quốc tế. Theo đó, Phú Quốc tập trung khai thác mạnh thị trường khách du lịch nội địa; mở rộng thị trường quốc tế, nhất là khu vực Đông Bắc Á, Bắc Mỹ, Tây Âu và ASEAN. Phú Quốc tập trung đầu tư phát triển, nâng cấp các sản phẩm du lịch gắn với hình thức tắm biển, nghỉ dưỡng, tham quan thắng cảnh và các di tích lịch sử - văn hóa, du lịch sinh thái, vui chơi, giải trí, hội thảo, cắm trại, mua sắm..., đồng thời, kết nối Phú Quốc với các trung tâm du lịch quốc gia, các nước trong khu vực và quốc tế.

Chính phủ cũng áp dụng cơ chế ưu đãi cao nhất dành riêng cho Phú Quốc về khuyến khích đầu tư nước ngoài và trong nước, đáng kể nhất là những ưu đãi về đất đai, thuế thu nhập doanh nghiệp

*ThS., Trường Chính trị tỉnh Kiên Giang

Email: nguyenuhuophuctctkg@gmail.com

(10% thay vì 28%), thuế thu nhập cá nhân (giảm 50%)...

Nhờ vậy, cơ sở vật chất hạ tầng cũng như các cơ sở lưu trú phục vụ cho phát triển du lịch của Phú Quốc khá đồng bộ và hiện đại. Điển hình như: Sân bay quốc tế Phú Quốc với quy mô 900 ha từ khi đi vào hoạt động năm 2012 đã tạo ra khả năng kết nối thuận lợi bằng đường hàng không tới nhiều quốc gia, như: Singapore, Malaysia, Campuchia, Nga, Thái Lan...; Hệ thống đường biển với tàu cao tốc xuất phát từ TP. Rạch Giá và thị xã Hà Tiên với 5 chuyến đi và về mỗi ngày, bình quân 150-300 khách/tàu, phục vụ tốt nhu cầu đi lại của nhân dân và du khách ra đảo; Cấp điện ngầm xuyên biển Hà Tiên - Phú Quốc dài 55,8 km vận hành từ đầu năm 2014 giúp giảm đáng kể nguồn điện năng tiêu thụ, tạo đà thúc đẩy kinh tế vùng. Nhà máy nước Dương Đông được nâng cấp cũng tác động tích cực tới du lịch, làm giảm chi phí hoạt động, vận hành của doanh nghiệp.

Đặc biệt, trong thời gian gần đây, Đảo ngọc Phú Quốc cũng thu hút mạnh mẽ các nhà đầu tư vào lĩnh vực: xây dựng cơ sở vật chất hạ tầng, khu đô thị, kinh tế biển, du lịch, thương mại, dịch vụ... Theo Ban Quản lý Khu Kinh tế Phú Quốc, tính đến tháng 08/2016, đảo Ngọc Phú Quốc, tỉnh Kiên Giang có 244 dự án còn hiệu lực có tổng diện tích 10.361 ha, với tổng vốn đầu tư khoảng 314.215 tỷ đồng. Phú Quốc đã mời gọi và thu hút nhiều nhà đầu tư lớn, như: Vingroup, Sun Group, BIM Group, CEO Group... để xây dựng các cơ sở lưu trú, vui chơi giải trí, nghỉ dưỡng quy mô lớn phục vụ du khách, góp phần thay đổi đáng kể diện mạo du lịch Phú Quốc.

Điển hình như: dự án Vinpearl Phú Quốc của Tập đoàn Vingroup ở phía Bắc đảo gồm khu khách sạn và biệt thự 5 sao, khu vui chơi, giải trí hiện đại, sân golf 27 lỗ tiêu chuẩn quốc tế và nhiều tiện ích khác, vườn bách thú hoang dã lớn (Safari) đứng thứ 2 trên thế giới... nhằm đáp ứng nhu cầu nghỉ dưỡng, vui chơi, giải trí, tắm biển, tham quan của khách du lịch trong nước, quốc tế. Ngoài ra, phía Nam đảo Phú Quốc có quần thể du lịch, nghỉ dưỡng của Tập đoàn Sun Group cũng đang trong giai đoạn hoàn thành và đưa vào khai thác với hơn 1.000 phòng nghỉ cao cấp, tiêu chuẩn khách sạn 5 đến 6 sao.

Dự án cáp treo từ thị trấn An Thới ra xã đảo Hòn Thơm và quần thể vui chơi,

giải trí biển, khu dịch vụ nghỉ dưỡng Hòn Thơm, với tổng mức đầu tư đạt khoảng 10.000 tỷ đồng; trong đó, giai đoạn 1 dự kiến hoàn thành và đưa vào khai thác vào năm 2017, với tổng mức đầu tư giai đoạn 1 khoảng 4.900 tỷ đồng.

Ngoài ra, các cơ sở lưu trú du lịch cũng tăng lên về số lượng và chất lượng. Theo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Kiên Giang, tính đến hết năm 2015, Phú Quốc có 367 cơ sở lưu trú, với hơn 7.500 phòng, được đăng ký đủ tiêu chuẩn đón khách, trong đó có 2 cơ sở 5-6 sao, 6 cơ sở 4 sao, còn lại là các khách sạn 2-3 sao. Riêng số lượng khách sạn ở Phú Quốc đã chiếm hơn một nửa trong tổng số khách sạn cả tỉnh Kiên Giang. Dự kiến đến hết năm 2016, sẽ có thêm gần 3.000 phòng và đến năm 2020, Phú Quốc sẽ có khoảng 10.000 phòng, trở thành nơi có số lượng phòng khách sạn cao cấp lớn nhất cả nước với khả năng tiếp đón 2,1 đến 2,4 triệu du khách mỗi năm.

Cùng với sự đầu tư về hạ tầng du lịch, chính sách ưu đãi miễn thị thực trong thời hạn lưu trú 30 ngày tại Phú Quốc đối với người nước ngoài, Việt kiều áp dụng từ cuối năm 2013 cũng là “cú hích” lớn giúp lượng khách du lịch đến Phú Quốc không ngừng tăng. Gần đây nhất, năm 2015, Phú Quốc đón khoảng 850.000 lượt khách (trong đó có khoảng 35% khách quốc tế), với tổng doanh thu toàn ngành dịch vụ, du lịch Phú Quốc đạt 1.900 tỷ đồng, tăng 46,1% so với năm 2014. Tốc độ tăng trưởng du lịch những năm gần đây (từ năm 2010-2015) của Phú Quốc luôn đạt hơn 30%, tốc độ tăng trưởng kinh tế cũng đạt khoảng 25%.

SONG, VẪN CÒN NHỮNG HẠN CHẾ

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, du lịch Phú Quốc cũng đang đặt ra những khó khăn, hạn chế như:

- Chất lượng nhân lực du lịch vẫn chưa đáp ứng yêu cầu đòi hỏi về tính chuyên nghiệp, kỹ năng quản lý, giao tiếp và chất lượng phục vụ.

- Sản phẩm du lịch còn đơn điệu, giá cả dịch vụ còn ở mức cao, nhưng chất lượng thấp và chưa đáp ứng được tốt nhu cầu của du khách.

- Công tác xúc tiến, quảng bá du lịch dù đã được triển khai rộng, nhưng quy mô và chất lượng chưa cao, thị trường khách du lịch thiếu ổn định, thiếu bền vững...

- Phú Quốc vẫn còn nhiều dự án đầu tư phát triển du lịch chưa được triển khai hoặc triển khai chậm so với kế hoạch, do phần lớn các nhà đầu tư thiếu quyết liệt trong triển khai thực hiện dự án và cơ sở vật chất hạ tầng kỹ thuật trên Đảo còn hạn chế, năng lực tài chính của nhà đầu tư yếu... dẫn đến nhiều dự án không khởi động, triển khai cầm chừng, tồn đọng kéo dài. Ví dụ: dọc các bãi biển, như: Bãi Trường, Bãi Dài vẫn còn khá nhiều các dự án resort nằm trên giấy, phê duyệt xong không phát triển mà chỉ giữ đất (Trần Văn Linh, 2016).

- Ô nhiễm môi trường biển do rác thải sinh hoạt là một trong những yếu tố cản trở sự phát triển của ngành du lịch Phú Quốc. Hiện nay, bình quân mỗi ngày, lượng rác thải trên Huyện đảo vào khoảng 180 tấn. Rác ở đây

do người dân địa phương và khách du lịch đến tắm biển, ăn uống xả ra ngay bãi biển hoặc các hàng quán buôn bán dọc bờ biển, từ các khu dân cư sinh sống ven biển thải ra bị sóng đánh trôi dạt vào bờ. Rác thải từ hàng loạt các cơ sở resort tư nhân đã được xây dựng theo kiểu chia lô hướng ra biển, mà không có hệ thống xử lý nước sinh hoạt. Điều này khiến cho du khách và chính người dân địa phương cảm thấy e ngại khi đến đây du lịch, tắm biển, nghỉ dưỡng.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP

Để phát triển du lịch Phú Quốc với tốc độ phát triển nhanh và bền vững, trở thành điểm đến hấp dẫn, có thương hiệu, là trung tâm du lịch của khu vực Đồng bằng sông Cửu Long nói riêng, cả nước và khu vực nói chung, phấn đấu đến năm 2020 đón 10 triệu lượt khách tham quan du lịch, tăng trưởng bình quân là 10,4%, doanh thu du lịch tăng bình quân 22,3%/năm, tổng giá trị ngành du lịch đóng góp 7,9% trở lên trong tổng giá trị tăng thêm của tỉnh Kiên Giang. Trong năm 2016 và những năm tiếp theo, theo chúng tôi, Phú Quốc cần tập trung thực hiện một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau đây:

Một là, rà soát bổ sung, điều chỉnh hoàn thiện quy hoạch phát triển đảo, nhất là quy hoạch chi tiết các khu, điểm, tuyến du lịch ở các vùng du lịch trọng điểm, để làm cơ sở cho triển khai các dự án đầu tư kết cấu hạ tầng thiết yếu trọng điểm, các khu đô thị, các công trình tạo điểm nhấn... tạo đà để các dự án đẩy nhanh tiến độ triển khai và thu hút đầu tư. Bên cạnh đó, Ban Quản lý Khu Kinh tế Phú Quốc cần nghiên cứu bổ sung sửa đổi, vận dụng các chính sách bồi thường đảm bảo hài hòa lợi ích của người dân, Nhà nước và nhà đầu tư để sớm giải phóng mặt bằng tạo quỹ đất sạch giao nhà đầu tư triển khai dự án.

Hai là, nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của Ban Quản lý Khu Kinh tế Phú Quốc, nhất là trong kiểm soát, thúc đẩy nhanh tiến độ triển khai thực hiện các dự án đầu tư trên địa bàn Phú Quốc, đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính theo cơ chế “một cửa tại chỗ” để tạo thuận lợi cho tổ chức, cá nhân đến đầu tư kinh doanh về lĩnh vực du lịch, cải thiện môi trường đầu tư đáp ứng nhu cầu phát triển Đảo. Đề xuất chính sách ưu đãi đầu tư, tạo môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi, thông thoáng; Chú trọng thu hút và chọn lọc nhà đầu tư lớn, có năng lực tài chính và kinh nghiệm quản lý, khuyến khích các doanh nghiệp vừa và nhỏ, hộ gia đình đầu

tư, nâng cấp các cơ sở kinh doanh, phát triển cộng đồng, các cơ sở làng nghề, thủ công mỹ nghệ truyền thống, các dịch vụ bổ trợ... Tích cực rà soát tiến độ các dự án, kiên quyết thu hồi chủ trương đầu tư đối với những doanh nghiệp không đủ năng lực và điều kiện thực hiện.

Ba là, chú trọng công tác thu hút, đào tạo, bồi dưỡng nhân lực phục vụ phát triển du lịch đảo Phú Quốc trong thời gian tới; khuyến khích, hỗ trợ đào tạo lực lượng lao động của các cơ sở kinh doanh du lịch; đầu tư nâng cao chất lượng các trường, cơ sở đào tạo về du lịch của Tỉnh; liên kết chặt chẽ chương trình đào tạo với nhu cầu sử dụng lao động; chú trọng nâng cao trình độ quản lý, tay nghề, kỹ năng, tính chuyên nghiệp trong hoạt động kinh doanh du lịch và dịch vụ khách sạn, nhà hàng, vui chơi, giải trí...

Bốn là, tăng cường quản lý, bảo vệ tài nguyên, môi trường sinh thái, xử lý tốt ô nhiễm từ rác thải và nước thải, xây dựng điểm đến du lịch văn minh, sạch đẹp, an toàn thực phẩm, đẩy lùi tệ nạn ăn xin, chèo kéo du khách. Từ đó, xây dựng hình ảnh, thương hiệu du lịch Phú Quốc, trở thành điểm đến hấp dẫn của khách du lịch trong nước và quốc tế. Có chế tài đủ mạnh để kiểm soát triệt để các nguồn phát thải rác, nước sinh hoạt, tuyệt đối không đổ ra biển để bảo vệ môi trường biển sạch, đẹp.

Năm là, Phú Quốc nói riêng và tỉnh Kiên Giang nói chung cần tăng cường liên kết các tỉnh/thành trong và ngoài nước, đặc biệt là các tỉnh Đồng bằng sông Cửu Long, đa dạng hóa, nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch cũng như đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá, xúc tiến và hội nhập quốc tế trong lĩnh vực du lịch. Tập trung chỉ đạo và tổ chức tốt, hiệu quả Năm Du lịch Quốc gia 2016 - Phú Quốc - Đồng bằng sông Cửu Long nhằm tạo ấn tượng tốt đẹp, khởi động đi lên cho ngành “công nghiệp không khói” nhằm trở thành kinh tế mũi nhọn của Đảo. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Kiên Giang (2016). *Báo cáo kết quả hoạt động năm 2015 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2016*
2. Huyện ủy Phú Quốc (2016). *Báo cáo tình hình thực hiện nhiệm vụ năm 2015 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2016*
3. Trần Văn Linh (2016). *Phát triển du lịch Kiên Giang trở thành ngành kinh tế mũi nhọn*, truy cập từ <http://www.baodulich.net.vn/Phat-trien-du-lich-Kien-Giang-tro-thanh-nganh-kinh-te-mui-nhon-03-7257.html>